

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 4 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
horv. a köziratok eljárnak

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Fütik a poklót.

Ez a mai parlamentárizmus a rendszerbe foglalt rendszertelenség. Ideges kapkodással röjjük össze azokat a törvényjavaslatokat, amelyek az ország egy-egy nagy munkálkodó rétegének eksziszte icidális érdekeit érintik. At se tekinthetik a törvényt szerkesztő, javító, módosító és tárgyaló urak ezt a hatalmas területet, amelyet meg akarnak művelni. Nincs rá idő, fütve a lokomotív, rajta, gyorsan, rohanjunk, különben lekésünk a — nyaralásról. És füsttorogva darál a cséplőgép, bőven okádja a tisztá szemet és a konkolyt, a rémes keveréket pedig elnevezik szociális törvényhozásnak, a népről való atyai gondoskodásnak, meg tudja az Uristen miféle jónak. Aki bíráló megjegyzést kockáztat, az forradalmár, aki félórán beszél, az obstruál, aki pláne komolyan meg akarja akadályozni a feudális honbárók tömését, az a nép halálós ellensége.

Kéményt kellene rakni a díszes Dunaparti márványpalotára. Ez már régóta nem parlament, hanem valóságos törvénygyár. A legtorzabb alsiai alkotmányosság szolgál kerület a kormány lázas néppusztításához. Ma milliókat dobnak oda Bécs lábai elé, dagadton bélelik a militarizmus nem is régen átkos molochnak nevezett bendőjét, gavallérosan kivágják a nép zsebéből az utolsó fillért, hogy egy alázatos pukkedlivel fölajánlják a szíges főherczegnek; holnap teli szájjal harsogják: polgártársak, munkások, most értetek dolgozunk. És jön a horribilis terheket jelentő adóreform, a kiszagadt és az ipari szeszgyárakat tönkrenyűző szeszadójavaslat, a kereskedelem földülése, a hitbizomány és nagybirtok görnyedt háttal való kiszolgálása. És ezt nevezik néppolitikának.

Meg kell óvni az állam, a hatóságok tekintélyét, — mondják az ukkori Pyrrhusok. És hoznak törvényt, amely meghagyja a felekezetek oktatási jogát, sőt milliókkal segíti őket: — hadd virágozzon a felekezeti széttagoltság; a társadalmi elkülönítés középkori dogmája. Ugyanakkor egyseges magyar nemzeti államról hazudoznak. Kirántják a gyékényt a testvéri szeretettel ölelkező osztályok alól, aztán valamelyikre ráfogják, hogy az volt a békebontó. Mindig az ellenkezőjét csinálják annak, amit ígértek és hirdetnek. Vidéki szoborlepleléz-

seken és zászlovatásokon bakolász-lói pózsal és korodapáli frázissal szavalják, hogy így meg úgy, most meg-nyünk csak ám a függetlenség felé — (hatvanhetes alapon), a teljes szabadság felé (a kereskedő, az iparos, a paraszt, a munkás, megkötésével), a jólét és boldogság révébe (Bécsen és Rómán keresztül, ahol generalisok és bibornokok szedik a sarcot.) A kulisszák mögött pedig rotyognak a koalíciós boszorkánykonyha fazekai, kifőzik benne a szerencsétlen magyar-nak még csontját is, mert nem vár a a nagyúr, kell a katoná, tizezerrel több, mint eddig. A Felsőnek pedig nem kell kétszer semmi, mint Kossuth Lajosnak,

Ilyen izzasztó kánikulája se volt még ennek a nemzetnek. Mindenün-nét pészol lángok csapnak föl; kén-köves tüzek fütik alá a poklot s a kéz, mely ezt a merényletet irányítja, szelid cirógatással akarja elhitetni, hogy ennél jobb világ még sohase volt e vérázattal földön. Mint a pirománikusok, mind a négy sarkán fölgyújtották az országot aztán betanult fölháborodással, szem forgatva az ad mit ó, i z g a t ó b a n d á r a e fogják rá a bünt. Micsoda feneketlen gonoszság és erkölcstelenség! Ha tudnók, hogy használunk vele, elhallgatván bűneiket, inkább a földhöz csapnánk a tollat, csakhogy megmentsük a nemzeti becsület és az ország vagyonának még meglevő csekély töredékét.

A kormány csak úgy gyártja a törvényeket. De ha jól emlékezünk, a Wekerle-kormányának valami más hivatása és küldetése volt. Még pedig a választói jog kérdésének a törvényhozás útján való rendezése. Ebben a tekintetben vártunk volna kormányzati alkotásokat. Arra lettünk volna kíváncsiak, hogy milyen lesz a választói jog? Általános? Titkos? Községenként való? Avagy kizsorigja a nemzetiségeket? Avagy kizsorigja a szocialistákat? Avagy kizsorigja a munkásokat? Ezekre felelt volna a program.

De Bodóné is másról beszélt, Wekerle is másról szólott, mint ami a kötelessége lett volna. S adott munkát a Háznak, és amit adott, azt azután furcsán adta. Benne van a munkában, a horvátországi jogviszonyok szabályozása, de arról nem beszél, hogy mit tesz a magyar kormány a horvátok magyarellenés igazatásaival szemben. Benne van a vallási béke hirdetése, de hallgat affelől, hogy a

vallási egyenlőség elvét az államéletben mikor fogják meg nem hazudolni. Benne van a katolikus autonómia rendezése, de nincsen szó a szekularizáció-ról. Benne van a népoktatás fejlesztése, de nincsen benne az ingyenes állami népoktatás. Benne van a telekkönyvi kérdés rendezése, de nem ad új büntetőtörvényt és olyan polgári törvénykönyvet, amely megvédelmezi a kisembereket. Benne van az erdélyi tagosítás, de nincsen benne a hitbizományoknak az ország szélére való kihelyezése. Benne van a mezőgazdaság fejlesztése, de nincsen benne, hogy miként lehet földet adni a parasztnak. Benne van az iparfejlesztés ígérese, de hiányzik az idevonatkozó öntudatos terv. Hirdeti a munkásvédelmet és eközben fölcsatlják a munkásegysületeket

Ravasz kis munka ez. Mindenkinek ígér valamit és senkinek sem ad semmit. Az új kormányzásnak ez a nagy eredménye. Hogy is mondotta egy öletes politikus? A függetlenégi párt megkapta a német vezényszót, az alkotmánypárt a választójogot, a néppárt a liberálist: ez az új korszak jellemzése, úgy látszik, mégis csak az első az igaz. Mert német vezényszó van, de az általános választójog és a szociális kérdések körül bizony taktikáznak. De ki tudja meddig?

A máglya áll. Legértékesebb javainkat hasábszám dobálják rá. Ha így folytatódik, tiz esztendő múlva a halál birodalma, keselyük és kukikok tanyaia lesz ez a jobb sorsra méltó föld. Odakint a tágas mezőkön már feszülnek a paraszt-izmok, élesítik a kaszát, sárga tejet fölütötte a kalász. De a búzaszem acélja idegen kemencében fog olvadni. Nemcsak a munkáson esik igazságtalanság; a kis földbirtokos se látja hasznát az áldának. Elborul a rónák gyönyörű szemhatára, halványodik megejtő poézise, — mit ér az eső, a napsugár, ha másnak érleli a kalászokat? Lenn végtelen nyomor, fönt rothadás, közbékelvel a sorvadó közeposztály: — így fest Magyarország a szent koalíció harmadik esztendejében.

A nép pedig, az istenadta jámbor nép, várakozik, pihen és nem törődik semmivel. Nemsokára itt lesz Péter Pál napja. kezdődik az aratás és egy jó termés igazán többet ér, mint Wekerléék minden népboldogítása. Többet érne a népek is, nekik is, Nekik azért, mert a népek lenne

pénze a létszámemelésre, lenne pénze a kvótaemelésre, sőt a nagybirtokosoknak lenne pénzük a külön jegybank alapítójának jegyzésére. Sajnos azonban, a néptől elveszik a pénzt a katonának és a felekezetteknek, de a nagyuraknak nem kell félniük: a külön jegybank alapítóját egyhamar nem jegyzik. A magyar dologba indul, jön az aratás, érik az élet s igazán nehéz a kérdés: ki számára valódi öröm ez ebben a szomorú országban.

Szónokiat az őrtoronyból. Széll

Kálmán minden évben fölhasználja a dunántúli közművelődési egyesület közgyűlését arra, hogy úgynevezett messzehangzó nyilatkozatokat tegyen az országkormányzás irányzatáról. Főülemelkedve a pártélet minden-napi apróságain, mintegy az őrtoronyból szokott ilyenkor leszólni az alant tülekedő sokasághoz és így a magasból, ahonnan nagyobb darabot lehet áttekinteni a mezőből, mutatja az utat, amelyen véleménye szerint haladnunk kell. Szó sincs róla, Széll Kálmán van némi joga hozzá, hogy a mindenképp föltűnő álló bcs szerepét vállalja. Politikai multja, kiváló ügyessége az ellentétek eisimitásában és áthidalásában, legügyesebb államférfiaink sorába juttatta. Olyan országban, ahol nem ideálok vezetik a politikuskokat és nem politikai elvek szerint csoportosulnak a partok hanem tisztán az osztály és egyéb érdekek alakulása szerint történnek a csoportosulások, szuk szág van olyan emberre, akinek e mindentéle érdekeknek egymással való összehangolása a legszembeszökőbb képessége. Széll Kálmán ebből a szempontból megbecsülhetetlen érték ránk nézve, önmagára nézve pedig van olyan értékes, hogy önhittség nélkül adhat az egész országnak irányító politikai tanácsokat.

Széll Kálmán most adott tanácsai közül az egyik az, amely nemzetiségi politikánkra vonatkozott, tökéletesen helyes és követésre érdemes. Igaza van, hogy minden olyan törekvéssel szemben, amely nemzeti államunk kitépésére élé akadályokat gördít, a legerősebb és legelőcsébb eszközöket kell alkalmazásba venniük. De ha így van, akkor Széll Kálmán most kemény és lesújtó ítéletet mondott a mai kormányról és a mai többség uralmáról. Mert soha Magyarországon a nemzetiségi kérdést ügyetlenből, rosszabbul, sőt — mondjuk ki őszintén — lelkiismeretlenebbül nem kezelték.

A második kérdés, amelyet Széll Kálmán érintett, a felekezeti békeesség kérdése. Amit erről mondott, az az ősi áthidaló állapont. Az, amelyet a liberalizmus diktál, az elmélet követel, de amelyet a mai magyarországi gyakorlat egyszerűen kutyába se vesz. Minden magyart egyforma jogok és előnyök illetnek meg felekezeti küömbésg nélkül, — hirdeti az elvi magaslat ormáról Széll Kálmán s ugyanekkor dicsimussal zeng Apponyi Albeiről, aki a gyakorlatban egészen más fölfogásnak szerez érvényt.

Es végre a harmadik kérdés, amelyről Széll Kálmán beszélt, a választói jog kérdése. Ez a dolog annyira fontos, hogy csakugyan az arany mérlegre kell tennünk minden szót, amelyet mondanak róla. Plane ha Széll mondja és pláne, ha egy kultúregyesület közgyűlésén mondja. A hely is, az idő is, a személy is fontos. A nyilatkozatnak te-

hát precíznek, világosnak kell lennie, nehogy utóbb vizsgálykodás magva legyen.

Valóban szomorúan kell bevallanunk hogy, Széll Kálmán sem precíz, sem világos nem volt ebben a kérdésben. Sőt ellenkezőleg, olyan közhelyet használt, amely semmit nem mond és továbbra is homályban hagy bennünket. Mert Széll Kálmán is mindössze azt ismételte, hogy ám jó, meg kell esnálni a választói jogot, sőt az általános választói jogot kell megcsinálni, de —. Ez a de mindig az ajkukon van az uralkodó osztály államférfiainak, amikor a jogkiterjesztés elvi magaslatról szónokolnak. El lehet képzelni, hogy a gyakorlatban mennyire érvényre jut-tatják ezt az átkozott „de“ szöcskát, amely ha egyszer megjelenik, máris megingott a hitünk abban, hogy az általános választói jogot komolyan akarják. A Széll Kálmán „de“ szöcskéja is ugyanaz, amelyet olyan sokszor hallunk. Meg kell adni az általános választói jogot — így hangzik a formula — de úgy, hogy az ország vezetése továbbra is az intelligencia kezében maradjon.

Erről az intelligenciáról olyan sokat hallunk és olvasunk. Minden falusi tyúkprókatör, aki a koalíció szarvány mandatumhoz jutott, erről az intelligenciáról beszél és minden senki, aki vasalt nadrágnak jár, igénybe veszi a maga és fajtája számára az intelligencia privilégiumát, melyből mindenkit kitagad, aki nem tartozik a fajtájához. Ha Széll Kálmánnak szabad a „de“ szöcskéval operálnia, talán szabad nekünk is. És így elismerjük, hogy az ország vezetésének csakugyan az intelligencia kezében kell maradnia, de —. De tessék végre megmondani, kik ezek az egyedül intelligensek? Csak a koalíciós képviselők-e, vagy például Kerekes István szabólegény is? Csak a Lugard-burgédi szolgabíró-e, vagy például az a boltoslegény, akinek eddig nem volt választói joga, de intelligenciája volt annyi, hogy az ország kereskedelmének hasznos tényezője tudott lenni? Szóval: az intelligencia mértékét, fokát valahogy meg kellene már közelébről is határozni, ha ugyan lehet és ha tudják. Végre olyan fontos kérdést, mint a választói jog reformjára, nem lehet ilyen merőben relativ valamivel megalapozni. És nem szabad a dolgozó osztályokat, a fejlődő ipari osztályt, a kereskedő osztályt és a munkásosztályt folyton abban a hitben tartani, hogy amikor az intelligenciáról beszélnek, nem önk gondoljuk. Ha azonban mégis úgy van, hogy akiknek kezében meg kell tartani a vezetést, csak az úgynevezett történelmi osztályok utódai, akkor Széll is csak frázissal operál mint a többiek. Mert ez a frázis a gyakorlatban szét fog pukkanni és dezaválja azt, aki elvi magaslatról, az őrtoronyból szónokol nemzetéhez. Ez egyszer olyan dolgokról van szó, amelyeket formulákkal áthidalni nem lehet. És éppen ezért jó lett volna, ha Széll Kálmán világosabban beszélt volna.

Városi közgyűlés.

Szentes város képviselőtestülete folyó hó 22-én, Matéffy Ferenc dr. polgármester elnöklés mellett, rendkívüli közgyűlést tartott, a városatyák nagy érdeklődése mellett.

A közgyűlés megnyitásával, miután ezt egy képviselő kívánta, felolvasták az előző közgyűlés jegyzőkönyvét s azt tudomásul vették.

Bejelentette ezután a polgármester, hogy a tárgysorozat kibocsátása után sabb

beadvány érkezett dr. Tassány Antal városi ügyészől, melyben az előző beadványban állásáról való lemondását bejelentő nyilatkozatát visszavonva, maga ellen a fogycsülmű eljárás elrendelését kéri. Ezen második beadvány az előzőhöz esatoltatván, azzal egyidejű tárgyalásra tűzettek ki.

Miután még a gyűlés tartamára ügyésznek dr. Vecsery Sandort megválasztották, rátértek a napirend első ügyére, a Siemens és Halske cég s a város közt folyt perben a városi ügyész eljárásáról szóló tanácsai előterjesztésre,

Az ügyet Bugyi Antal főjegyző ismertette — előzményeiben is a következőkben:

Szentes város a körponti villamvilágítási telepét a Siemens és Halske céggel építtette. A cég az építés biztosításául 10000 koronát, a telep üzemeltetése biztosítékául további 10000 koronát, összesen 20000 koronát helyezett letétbe. A telep felépült s a szerződés egy pontjában biztosított jognal fogva a cég az üzemeltetést a hazai villamossági részvénytársulatra ruházta át, mely e végből 40000 korona biztosítékot volt köteles letenni s ezt az összeget tényleg le is tette.

Ezek megtörténte után a Siemens és Halske cég kérte, hogy a város az ő 20000 korona biztosítékát adja ki. Az összegből 10000 koronát, mint üzem biztosítékot a város vissza is adott, az építési biztosítékul szolgáló 10000 korona kiadását azonban megtagadta mindaddig, míg a cég az építési kötelezettsége azon pontjainak is meg nem felel, hogy a telepen megfelelő kútát és szénraktárt is létesít.

A cég erre a pénz kiadása iránt pert indított a város ellen, melynek vitélere az ügyész — több részletben — 800 korona perelőleget vett fel a közpénztárból s amely pert a város ügy a budapesti IV. ker. járársbírósnál mint a törvényszéken elvesztette.

A városi ügyész ekkor azt javasolta a tanácsnak, hogy adják ki a cégnek a visszatartott 10000 koronát, ő pedig, t. i. az ügyézt perújítást kér a kurján.

Igy is történt. A 10000 koronát kiadták a Siemens és Halske cégnek, a perorvoslat során pedig a kuria felolván a két bíróság határozatát, Szentes város jogos igényeinek alapos megvizsgálására és ennek alapján új ítélethozatalra utasította a bíróságot,

Az ügynek ebben a stádiumában a városi ügyész 1906. novemberén előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a Siemens és Halske cég jogi képviselője, Molnár Mór dr. neki Budapesten egyezségi ajánlatot tett, melynek értelmében a város kimutatná, mibe kerül a kérdéses kút és szénraktár létesítése s a megállapítandó összeget a cég — bírói egyezség útján — magát kifizetni kötelezven, ezzel vessék végét a pernek.

A tanács a városi népoköt a költségek kiszámítása rövid zárcs határidőn belül utasítván, Nádás Aladar mérnök a kút és szénraktár előállítás költséget 3100 néhány koronában tüntette ki. Az erre közvetlenül tartott tanácsülésen bemutatják ezt a költségcsúszmat és ugyancsak az ügyész javaslatának elfogadásával — teljesen szabad kezét hagytak neki, hogy most már a költségcsúszmat ismervé, miután a cég jogi képviselője a város igényeinek bírói egyezség

úján leendő kielégítését megígérte, ezt a bírói egyezséget belátása szerint kösse meg.

A bírói egyezséget az ügyész még 1906. december hóban tényleg megkötötte, a cég ennek értelmében az ő kezéhez 3400 koronát le is fizetett.

Mattháry Ferenc dr. polgármester azonban eddigi csak a f. évi március hó elején értesült privát úton. Felhivta tehát az ügyészt a maga igazolására, amire Tassnady Antal dr. ügyész szintén irásosan azzal felelt, hogy: igaz, ő az egyezséget a cég jogi képviselőjével 1906. decemberében tényleg megkötötte, ennek alapján akkor a cégtől 3400 koronát tényleg felvett, de ez a pénz nem a városé, hanem az övé, mert ezt perköltségek címén kapta, azt tehát be nem szolgáltatja a városnak, és azzal elszámolni sem köteles. A 500 korona perelőlegről pedig ő már 1906-ban el akart számolni, de a tanács akkor arra utasította, hogy azt csak a pör végbefejezése után tegye. Igaz, hogy a pör több, mint egy éve be van fejezve, de ő azóta a közpénztártól egy fillér előleget sem vett fel s így azt a pénzt esetleg más ügyekben a városnak is felhasználhatta. Igéri különben, hogy elszámolását erre nézve f. hó 21-ig be fogja terjeszteni.

Feilvárosításul bemutatja itt az előadó főjegyző a számvétség kimutatását, hogy az ügyész állítsa nem fel meg a valóságunk, mert 1906. december óta is több mint 400 korona perelőleget vett fel különböző címenek, — elszámolását pedig mind mostanig nem terjesztette be.

A polgármester ekkor a budapesti IV. kerületi járásbírószágotól bekérte — a bírói egyezség betekintése végett — a periratköt. Ezek megérkeztek és az iratokból kint, hogy a Siemens és Halske telepes cég alperesnek, tehát Szentes városnak mindegyik megítélésében a bíróság a kötelezte magát az egyezségben 3400 koronának, végrehajtás terhe nélkül, 3 napon belül való kifizetésére.

Az összeget a cég jogi képviselője még az egyezség napján kifizette a városi ügyész kezéhez.

Ekkor a polgármester az ügyet a tanács elé terjesztette, mely egyhangúlag hozott határozatával, azt a megtörtölt intézkedések megtételé végett, a képviselőtestület elé vinni és e végből a képviselőtestületet f. hó 22-re rendkívül közgyűlésre összehívni rendelte.

Hogy az ügy kellően előkészítve kerüljön a közgyűlés elé, a polgármester, — a szervezési szabályrendelet értelmében, kikerítte abban a jogügyi szakosztály véleményes javaslatát is.

E szerint, ahogy ezt az előadó főjegyző felolvasta, a jogügyi szakosztály javaslatát az, hogy — a városi jogosan illető pénz összeg ki nem szolgáltatásáról és az ügyész által történt megtartásáról lévén szó, — az összes ügyiratok, a megtörtölt intézkedések megtételé végett és a város anyagi érdekeinek megóvása szempontjából a főöttes hatósághoz, tehát az alispánhoz terjesztessenek fel.

Ezt a szakosztályi javaslatot a városi tanács a maga egészében magáévá tette s miután — felolvastott előterjesztése szerint — Tassnady Antal dr. városi ügyész visszavonta a tanács bizalmát — az a közgyűlésnek elfogadásra is ajánlotta.

Senmi vita e javaslat fölött nem volt, senki az ellen fel nem szólhat és így azt a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Felolvasta ezután a főjegyző Tassnady Antal dr. az ügyészi állásáról való lemondását bejelentő beadványát, melyben lemondását az előző közgyűlésű a tanácsi javaslat ellen való szavazása folytán, a gyűlés után közte és a polgármester közt volt éles szóváltással okolja meg, majd a lemondást visszavonó bejelentését, melynek indoka az, hogy közben felmerülvén a Siemens-ügy, ő magát tisztázni akarja, tehát önmaga ellen fegyelmit kér.

A tanács meg, Petrovics Soma indítványával kibővült javaslatát ellen az volt, hogy ez a két irat is az előző ügy irataihoz csatolva, együttesen terjesztessenek fel az alispánhoz, melyen Füst Molnár Lajos azt az indítványt tette, hogy az ügyésznek az állásáról való lemondását visszavonó bejelentését vegyük tudomásul. A kérdésben Bánfalvi Lajos és Balogh János szólaltak fel, mire a túlnyomó többség a tanácsí módosított javaslatot fogadta el. Ezzel a közgyűlés bezárt.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. június 25.

— **Hivatalvizsgálat.** Cicatricis Lajos dr. alispán f. hó 20-án hivatalvizsgálatot tartott Mindszent közigazgatásában A vizsgálatnál jelen voltak: Tary István főszolgabíró és Dinics Károly járási számvéde. A hivatalvizsgálat során úgy az adminisztráció ügymenetét, mint a községi pénkezelést rendszerben levőnek találta. Kifogás alá esett ellenben a község ház épülete, mely az adminisztráció által befogadására szüknek bizonyul, miért is az alispán utasította az előjárásig, hogy egyes hivatalokat megelőbb helyezzen át a rendelkezésre álló ugynevezett korhaz iskolai épületbe. Az átelyezés nem igen ütökzik akadályokba, csak némi átalakítást igényel és annak megállapítását, hogy mely hivatalok helyeztessenek át, — ami a nyár folyamán megtörténik. — Mindszentben időzött Cicatricis Lajos dr. alispán arra is fölhasználta, hogy a munkásoknak általa meggyeztetve olyan meglepő szerzetettel felkarolt ügye irant is érdeklődjék. Bemutatatta magának az alispán az eddigi fáradságos munka eredményét és meglepődesét fejezte ki annak előhaladása irant, de — buzdításképpen — felcímítette, hogy Szegvár már megelőzte Mindszentet, mert ott már épünek is a munkásházak.

— **Harmadosztályú kereseti adókievetés.** Tegnap kezdte meg működését városunkban az adókievető bizottság, Várady Lajos biz. elnök elnöklése mellett, — melynek feladata, három évre megállapítani a III-ad osztályú kereseti adót. A kirovási tervezetről a városi adóhivatal, az adókievetés felelnek egyéni értesítést küldött, melyből kikik megudhatja, mennyi III-ad osztályú kereseti adóval leendő megterhelése van javaslatba hozza. Az érdekeltek kellő tájékoztatása céljából közöljük, hogy akiknek a reakjuk vonatkozó javaslat ellen kifogásuk nincs — időmeztakarítás szempontjából nem kell okvetlenül megjelenniük a bizottság előtt, mely ez esetben a reakjuk vonatkozóan javaslatba hozott tételeit egyeztetően elfogadják, vagyis, a következő három évre a javasolt összegben alapja meg a kereseti adójukat. Akik azonban a reakjuk vonatkozó javaslatot magukra szeretnék az adóösszeget súlyosnak találják — kérsük, hogy helyesen cse-

lekedjék, ha személyesen és főleg pontosan a kitűzött időben jelennek meg, érdekeik védelmére a bizottság előtt, mert aki meg nem jelenik, annak kereseti adóját, a tavoléletében, is, hivatalból állapítják meg.

— **Mi boldog szentesiek.** Kötálúr jelentkezik. Kötálúr boldogítani akar bennünk az ő előző városházépítésével. Mert hát a Bohán Alajos városházépítése — teszszik tudni — nagyon drága. Olyan drága, hogy még Kelemen Béla főispán is vagyoni tönkötől félti Szenteset, ha talán tan a Bohán-féle terv szerint építenék fel a városházat. Ellenben a Kötálúr terve, — óh, az egészen más. Az egyenest helyreállítaná városunk háztartása egyenlőségét mérleglet is... és íme, olyan boldogok vagyunk mi szentesiek, hogy Kötálúr jelentkezik és ajánlatot tesz a városnak, az ő kitűnt terv szerint, az olcsó, a legolcsóbb városház építésének kivételére. A Bohán Alajos pályadíjnyertes terv szerint, kész részlettervek alapján meghirdetett zárt ajánlati versenytárgyalás útján biztosítva volt, teljes műszaki beruházással, tehát vízvezetékkel, központi látséssel és villamvilágítási felszereléssel együtt a városházépítésünk 446000 koronáért, amireh a nevezett műépítész építészvezető 10000 korona díjat hozzászámítva, az egész 456000 koronába került volna. De ez — Kötálúr is mondja a most érkezett ajánlatában, drága, luksuriózanon drága dolog ilyen szegény városnak. Kötálúr olcsóbb. Ő ajánkodik, hogy az ő pályaterv szerint, mely a szentesi pályázaton, a budapesti műbírálók ajánk végighúzózó mézes madzagként, szintén nyert valamelyes pályadíjat, kész a városházat 480000 koronáért felépíteni, csak ízzesen neki a város a részlettervekért további 8000 koronát, a tervezésért, művezetésért és fölülvizsgálataért a tábelláris honoráriumot s utiköltségeket és napidíjak címén, minden egyes alkalommal, a számla benyújtásától számított 3 napon belül fizetendő tábelláris összeget, mely utóbbi kettő, a mérnök és építésvezető tábelláris szerint számítva, együttesen mintegy husz ezer koronára tehető; végül a vízvezeték beruházásért, ami nincs bent az építés tervezetben 15000 koronát; együtt tehát a Kötálúr kitűnt terv szerint az olcsó városház építése 468000 koronába, vagyis 12000 koronával több kerülne, eltekintve attól, hogy az ajánlat elfogadása esetén faterünk középületünkben egy impozáns benyomást kelölt magárárúplettel gazdagodnát, nem pedig olyan cifra városházat, amelyen a főispáni periratban is a Bohán-féle első pályadíjat nyert terv szerint esetleg épült városháza füst. Hát nem vagyunk-e boldogok, mi szentesiek és nem kell-e, olcsóságánál fogva két kézzel kapunk a Kötálúr ajánlata után, hogy valamiképpen el ne szalassuk?

— **A munkásbiztosítás választott bírósága.** Az állami munkásbiztosításról szóló törvény értelmében a biztosító pénztárak és a biztosítottak között fölmerülő vitás kérdések elintézésére választott bíróság van hivatva. A törvény ugyan még mult év július elején lépett életbe, de csak most jelent meg a választott bíróság ügyrendje, amelynek alapján az új bíróság megkezdheti működését. A kereskedelmi miniszternek a belügyi és igazságügyi miniszterrel egyetértésre kiadott rendelete a munkásbiztosítási választott bírósági eljárás szabályozásáról most jelent meg. A szegedi választott bíróság elnöke Matyas

György kir. törvényszéki bíró, helyettes elnök P a l l e r Kálmán dr. törvényszéki bíró lett.

— Az új huszoronás bankjegy. A mult heten jelent meg az új huszoronás szakaszú leírása, vasárnap már Szentesen is mutogattak az új bankót, melybe most már a nagyközönség is gyönyörködhetik, — már t. l. az, akinek van belőle. Az új 20 koronás bankjegy meglehetősen hasonlít a piros-kék-zöld narancs színekben tarkált tízkoronásokhoz. Két női fej is van rajta, egyik sem elragadóan szép, de pénzről lévén szó, a szigorú esztétikai mérték igazán nem lett volna helyen. A bankjegy egyik felén a magyar cigér ékeskedik ér a fölrás természetesen csak magyar. A bakó osztrak felén az agyonstilizált kétféle kis látható és kilenc különböző nyelven olvasható, hogy az a hosszas négyosztó kis papíros darab érépénzben 20 koronát ér. Az új bankjegy nem szebb a réginiél, de hiszen nem is az a fontos, hanem hogy mindenkinek minél több legyen belőle.

— Gyilkosság az utcán. Hogy mennyire eldurvultak Csongradon az erkölcsök és ennek következtében mennyire hanyatlott a közbiztonság, mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy nyit utcán szűrtak le a napokban egy — a lakása előtt békeségesen üdögölő legényt. Az eset a következő: M a k a i Imre 20 éves fiatal legényt a l. hó 19 én este két barátja hazakísérte a lakására s ahogy ez kis városban szokás, a három legény kiült a ház előtt levő padra beszélgetni. Rajuk sötétedett az est, — a jó barátok esendesen beszélgettek, mikor éjféljárt azon haladt a legény régi haragosa: O l a h Mihály, aki dühösen ugrott neki Makainak. Az megijedtében a nem várt tamadára nemhogy a lakasba menekült volna be, — az utcán kezdett végigfutni, mire O l a h utána iramodott és elérve haragosát, bicskájával három halalos szurast ejtett rajta, majd a vérben ostromoskodott revolverrel fejbe lökte. M a k a i néhány percnyi szenvedés után meghalt. O l a h Mihályt elfogták. Véres tettét konokul tagadta ugyan, de M a k a i barátai, akik a valódiati tamadának tanúi voltak, de azt megakadályozni nem tudták, ravallottak és így a csendőrség bekísérte a járásbíróhoz foghazába.

— A hivatalos nyár. A kalenjarium szerint folyó hó 21-én kezdődött a hivatalos nyár. Az időjárás azonban kutyába se veszi a naptart. Az idén például egészen elszikkadt a tavaszunk és a telet, mely május első nap jáig elhűzódott, majdnem nyomon követte a p r s z e b nyár. Már hetek óta gyötör bennünk a hőség. Minden nap elsuhajtjuk, hogy ez az állapot már elviselhetetlen és a következő napon újra meg újra meg kell tanulnunk, hogy az elviselhetetlennek mondott hőségnek is lehet még fokozódása. O y a n meleg májusra és júniusra, amilyenel a mostani időjárás meggyötör bennünket még azok a bizonyos legőregebb emberek is alig emlékeznek, az egyetlen vigasztalás az, hogy Németországban kissé emberségesebbre fordult az idő és a meteorológiai intézet jelentése szerint nyugat felől zivataros eső és később a hőség csökkenése várható. Így legalább újból reménykedhetünk, a legközelebbi — csaldásig.

— Új orgona a református templomban. Mondhatjuk, rickán lepett meg bennünket oly örömdetűs hír, mint midőn a református templom új orgona építéteséről vetünk tudomást. No hát ennek is nagyon cirkézett már az ideje. Régóta vajdó kérdése az már a református egyház belső köreinek. Évek óta beszélgettek róla, de tenni csak nem tettek iránynban komoly előkészületeket, évről-évre hagották, a régii ügyeket javítani, de utóbb kiderült, hogy vele célt nem érnek, tehát új orgonára van szükség. Erre a célra érkeztek is szép adományok. Mt. Filó Jánosé

urasszony 10,000 koronája, egyik szép alapítványának erre fordítandó kamataiból szolgál fedezetül, Zsoldos Ferencz és Zsoldos Elek urak 2000 koronával örökítik meg nevüket az adakozók között, mely összeget jó szülei emlékére tették. Kiss Zsigmond úr pedig 300 koronát adott az erre a célra egyetlen fiának Kiss Gyulának az emlékezet fenntartása végett. Kisebb adományokkal együtt az új orgoná alap ma 13,000 koronát tesz ki, 10,000 koronára van szükség, s ha az összeg meg lesz, állni fog az új orgona magasztos rendelkezésnek betöltésére. Jó Károly, Gellén János és Cuchenik szakértők véleményeik megbeszélése alapján elkészíték az új orgona pályázati törvé, mind előbb meghirdetik a pályázatot az orgona építésre. A hírek tekintélyes értékezték e tárgyban már gyűlést is tartott, ahol ahiatorozták, miszerint az egyház előjárói fel fogják keresni a jobb vagyoni állásu református híveket, hogy erre a célra önkéntes ajánással hozzák meg a jótékonyági adozataikat, hiszen előttük már követendő példák vannak, melyek hirdetik a régi református hitbuzgóságnak jó cselekedetekben megnyilvánuló erejét. Méltán elvárjuk azért az egyház előjáróitól, kiválteppen pedig Futó Zoltán lelkész és Zolnay Karoly gondnok uraktól, hogy ennek a célnak megteremtésében, megvalósításának munkájába bevonják lelköknél minden erejét, teljes tevékenységüket, mert hiszen ezzel még jobban kivíjjak maguknak a reformátusok szeretetét, sőt fokozzák a személyekhez fűződő bizalmat és rokonszenvet. Mi hisszük is, hogy ók nagy lelki buzgósággal teljesítik e tekintetben a reajok több feladatát, csak aztán a református ősi hithűség, vallásos buzgóság és aldozatkészségtől függ, hogy az a régi lánggal égő-még és megtermi meghozza-e a kívánt eredményt. Ismerve református testvéreinket, mi a legnagyobb bizalommal nézünk a siker elé. Ha a kicsiny lutheranus egyház néhány, évi gyűjtés után olyan szép eredményt, tudott elérni, akkor a nagy tekintélyes és fényes református egyház hívei mozgalma elé még nagyobb örömmel üzhethünk.

— Tillinkó. hangverseny. E r d é l y i Géza tillinkó-művész ma este 8 órákor hangversenyt tart a Petőfi szálló kerthelyiségében. E r d é l y i Géza hazánkban Párisban él s most hazájába visszatérve, az ország nagyobb városait sorra látogatja, egy-egy hangversenyt eljáratva mindent. Előttünk a név ismeret ugyan, egy előkelő németországi hírlap azonban a következőket írja jatekáról Erdélyi Géza tillinkóművész tegnap esti hangversenye, melyet a „Deutsche Haus“ szállóban rendezett, lelkes közönséget toborzott össze, Erdélyi úr egy darab bambuszadóból, billentyűk nélkül pasztorisport konstruált magának, melyen előkelő zeneszerzők műveit rendkívüli tisztán hangvételrel és szinte amútaibó jó technikai készséggel adta elő, a tizedszred zenekarának vonos-bőse kíséretével. Mindjárt első darabjával, B r u c h Fantasie — koncertjével magával ragadta a közönséget remek-szép glisszandójával, mely nem egy hegedűművész irigységét alkalmas fölkelteni s a hatást fokozta B o r k h e m s ' Temps de marche előadásával, melyben pompas taktakkal cjtette ámulatba a közönséget. Művészi vibrandimitációval Keller u C h o p i n „Madarkeringőjében“ egy harci kanári tisztán gördülő csicsérgését varázsolta elő kezdetleges hangszeréből s a sok zajos taps tomboló tetszés nyilvánulása tört ki, mikor 3 oktávát felőlő pasztorispián Liszt Ferenc „Magyar fantáziáját“ variációkkal adta elő. A művész előadásának hatását fokozza lélekteli játéka és tisztá hangszínezeése. Az utolsó szám, S a r a a t o Fantasia Gounod Faust keringője fölött, variációkka — orkaszzerű viharos tapsot keltett. — Akiről előkelő német újság így ír, az csak művész lehet! s hisszük, hogy közönségünk ma este tömegesen lesz látogatója Erdélyi tillinkó hangversenyének.

— Meghívó. A Szentesi Református Kór: 1908. évi június hó 28-án (vasárnap) délelőtti fél 11 órákor székházában rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a kór tagjai tisztelettel meghívom. Szentes, 1908. június

hó 18 án. Futó Zoltán elnök. Tárgy. Budai Bálint ügye.

— Jégverés a mindszeinti határban. Mindszent községnek úgynevezett téglási területén, mintegy 400 hold területen e hó első felében olyan jégverés pusztított, mely teljesen tönkretette a föld termését úgy, hogy a tulajdonosok még a vetőmagot se kapják meg. A község előjárósága, az érdekelte birtokosok kérelmére megpette a kellő lépéseket, hogy az elemi csapattól sujtott gazdák, miután a jégverés egész határterést pusztított el, megfelelő adóelengedésben részesüljenek.

A Scott-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, és erősíti a tudó t. Köhö gést és meghűlést bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a Scott-féle Emulsió gyorsan megszünteti Még a sorvadós betegeknek is könnyebbülést szerez a

Scott-féle Emulsió

feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer végyjéget — a halászt — kérjük figyelmbe venni.

Felelősszerkesztő: B Á N F A L V I L A J O S . Kiadó: utalajdonos „Szentes és Vidéke“ könyvnyomda

Hirdetmény.

A szentesi ág ev. egyházi tulajdonát tevő Bleier Ignác mészáros által bérben birt a templomterén levő üzlethelyiség, illetőleg a zsindeleytől ellátott épület eladó. Értekezni lehet hétfőn csütörtökön délelőtti a gondnoki hivatalban II ker. Kossuth utca 3 sz. 3-3

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztító szer. Feltalálója Girolamo Pagliano firenzei tanár, 1838 óta állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és legbiztosabb hashajtó szer, mely 1838. óta sok ezer családnál a legjobb eredményvel használatik. Orvosi rendelteté minden jobb gyógyszerárban kapható. Megszünteti a székrekedést és annak következményeit, mint vértörődés a fejben stb. Elmozdítja az anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkütsékek, csuz, köszvényél stb. Megrendelések intéződik: Girolamo Pagliano tanár, Florenz (A 64) Via Pandolfini. Elismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviseletőség: Dr. F. Herzig, Wien, VII (A 64) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak föleraként kedvező feltételek mellett kerestetnek. 9-5

Üzleteladás.

A csongrádi fogyasztási és értékesítő szövetkezet üzemből levő üzlete egy tagban, közgyűlési határozattal folytatandó, eladás leltár alapján történik.

Az üzlet a város legforgalmasabb helyén van. 10 év lefolyása alatt a legnagyobb forgalmu év 62000 K.-a legkisebb 35000 K. Árú készlet a kintlevőség nélkül 12-13000. K. Venni szándékozók értekezhetnek Eder János elnöknel Csongradon. 3-3